

§ 11**Förslag till reviderade riktlinjer gällande ledsagning och ledsagarservice**

Dnr 3.1.1.– 705/2016

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden godkänner förslaget till riktlinjer.
2. Socialnämnden överlämnar förslaget till kommunstyrelsen för behandling i kommunfullmäktige.
3. Beslutet justeras omedelbart

Reservation

Samtliga ledamöter från Liberalerna reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag som redovisas nedan.

Ärendet

I budget för 2017 ges socialnämnden i uppdrag att utreda en mer flexibel bedömning och användning av ledsagningstimmar och hantering av omkostnader i samband med den biståndsprövade insatsen ledsagning, en insats som beviljas enligt Socialtjänstlagen (SoL) alternativt Lagen om stöd och service till vissa personer med funktionsnedsättning (LSS). Nuvarande riktlinjer har lyfts ur befintliga kring handläggning av insatser enligt LSS och bistånd enligt SoL till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning (antagna av KS april 2002, reviderade av KF februari 2012) och reviderats med utgångspunkt från uppdraget. De förändringar som förvaltningen föreslår har sin utgångspunkt i uppdraget och baseras på gällande lagar, föreskrifter och allmänna råd, men också på domar som bidragit till praxis inom området.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förslaget till riktlinjer och överlämnar det till kommunstyrelsen för behandling i kommunfullmäktige. Förvaltningen föreslår att förslaget gäller i avvaktan på översynen av riktlinjerna för verksamhetsområdet genomförs och kommer därefter ingå i dessa för att framöver inte ha separata riktlinjer.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 23 januari 2018.

Förslag till beslut

Ordföranden föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Ledamöterna Isabel Smedberg-Palmqvist (L) och Inga-Lill Persson (L) lämnar följande förslag till beslut.

1. Att återremittera ärendet till förvaltningen för att komplettera förslaget till riktlinjer i enlighet med vad som nedan anförts.
2. Att anförda följande.

Ledsagning och ledsagarservice (hädanefter ledsagning) är en avgörande insats för att personer med nedsatt syn och andra funktionsnedsättningar ska kunna leva sina liv på samma villkor som andra.

Förslaget till nya riktlinjer bygger på ett uppdrag som förvaltningen har fått i budgeten. Det finns ett antal punkter i förslaget som är bra. Att kunna använda den beviljade tiden mer flexibelt är något vi välkomnar. Liberalerna vill dock gå vidare och förbättra ledsagningen ännu mer.

Vi har länge efterlyst ett bättre fungerande system för ledsagning. Det finns ett antal problem med ledsagningen såsom den har fungerat hittills.

Det första problemet är av strukturell art. Lagstiftning, förarbeten och rättspraxis kring ledsagning bygger ytterst på att syftet med insatsen är ”delaktighet i samhällslivet”. Det gör att det finns ett antal aktiviteter för vilka ledsagning bara kan beviljas om aktiviteten bidrar till att uppnå detta syfte. Även den ökade flexibiliteten vad gäller brukarens rätt att själv bestämma vad ledsagningstid ska gå till gäller endast för aktiviteter som syftar till delaktighet i samhället.

Att få ledsagning för att gå ut och handla kan alltså beviljas om det bidrar till att bryta social isolering, men inte för att inköp är nödvändiga för ett fungerande hushåll och ett fungerande familjeliv. Och enligt riktlinjerna kan ledsagning för personer i yrkesverksam ålder ”vara ett sätt att bli mer delaktig i samhällslivet som på sikt

kan leda till mer aktivt liv med arbete och studier”, inte ett sätt att faktiskt möjliggöra arbete här och nu.

Bakom skrivningarna ligger en förlegad bild av att målet med ledsagning är att ”komma ut och träffa folk”, och att målgruppen för ledsagning kanske inte kan ha högre mål än så, att de inte kan vara anställda, företagare, föräldrar, ansvariga för ett hushåll. Liberalerna hade velat att Stockholms stad skulle göra upp med den bilden och höja ambitionsnivån.

Liberalerna vill genomföra ett försök med den så kallade Loholmsmodellen, där brukarna själva får välja hur mycket ledsagning de behöver och för vilket syfte. Effekter för brukarna, efterfrågan och ekonomiska effekter måste studeras.

Det andra problemet avser praxis som har blivit strängare. Brukarorganisationerna vittnar bland annat om att brukare som tidigare fått beviljad ledsagning nu får följeslagare inom hemtjänsten. Dessa två insatser är inte identiska och brukarna uppfattar att följeslagare inte kan ersätta ledsagare. Vi välkomnar att förvaltningen nu tydliggör att det rör sig om olika insatser. Det är viktigt att bevaka att detta förtydligande också får genomslag i stadsdelsnämndernas praxis.

Det tredje problemet rör stelbenta regler för ledsagares omkostnader. Vi välkomnar att det blir lättare att spara ledsagares omkostnader över en tremånadersperiod. Vi förstår dock inte varför sådana sparade pengar fortfarande bara ska få användas för evenemang som kostar upp till 300 kronor, och varför dyrare evenemang bara kan finansieras via särskild ansökan. Det är oklart varför man under en tremånadersperiod ska kunna gå på tre evenemang à 300 kr men inte två evenemang à 450 kr. Det är individen själv som utifrån sina intressen bör avgöra vilka evenemang hen vill gå på, inte en tjänsteman som ska bedöma vad som anses vara ”normalt”. Vi anser för övrigt att beloppsgränsen bör höjas från 300 till 400 kr. Det bör även förtydligas i riktlinjerna huruvida det möter något juridiskt hinder för brukaren att själv helt eller delvis stå för ledsagarens omkostnader.

Avsikten med förvaltningens förslag är att göra förändringar i riktlinjerna som är kostnadsneutrala. I relation till förvaltningens förslag är Liberalernas förslag inte kostnadsneutrala, men de är förslag som vi finansierar i vår budget och som till en sammantaget låg kostnad ökar människors frihet i vardagen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Justerat 2018-03-29**Åsa Lindhagen (MP) och Andréa Ström (M)**

Vid protokollet

Maria Adell
Sekreterare